

Feiz ha Breiz

Kelaouenn viziek gant skeudennou

MEZEVEN 1931

D'ar 4, 5 ha 6 a viz Gwengolo a zeu
ema goueliou bras ar Bleun-Brug e Henbont ;
ar Vretoned vat a dle en em gaout holl eno
en deiziou-ze !

Feiz ha Breiz

Kelaouenn viziek gant skeudennou
Renet gant Y.-V. PERROT

Koamanachou diouz ar bloaz - Breiz.	13 lur	Embannou diouz ar bloaz : 1/4 pajenn 150 lur
Fraas ha breton stag outi	15 lur	1/2 bajenn 275 lur
Evid ar re a zo e diavéz bro	20 lur	1 bajenn 500 lur

Evid ar c'houmanachou koulz hag evit an embannou skriva da :
M. Fr. GEORGELIN, administrateur, 4, rue du Château - BREST
C./C. Rennes 44-40

Kemennadurez d'hor c'houmananterien. - War golo an daouzekvet *Feiz ha Breiz* a en em gavo gant hor c'houmananterien, o fedimp, hiviziken, da baea, o *unan*, raktal, d'an A. *Georgelin*, 4, Rue du Château, Brest, C. C. 44.40 Rennes, ha neuze n'o de-vezo neméd elz gwenneg vizou evit degas d'eomp o arc'hant, e lec'h eur skoc'h, ma rankomp karga ar post da vout da c'houleun o arc'hant outo betek an ti.
Penzek dez goude ar gemennadurez-ze, ma ne vez deuet netra d'eomp, e kasimp, dre ar post, ar paper da baea.

TAOLENN AR MIZ MEZEVEN

Kalon Jezuz, gant an Tad L'HELGOUAC'H	201
An teir gwalenn	202
An Tad Maner, gant Y. U.	204
Kenteliou Mistral, gant TINTIN ANNA	209
Maner Kerroue, gant G. P.	212
Kloared Koad ar C'hrannou, gant I. AR SCOUR.	214
Eul leo a zo hir	220
Chapel Sant Iltud, gant G. P.	221
Breiz mor a gan, gant TINTIN ANNA	225
Ar c'holonel Olier Gervellec, gant G. P.	230
Keleier ar miz, gant Y.-V. P.	237
Divinadennou, gant PER HA PAOL	240

Adres nevez Rener Feiz ha Breiz

An A. Perrot, Rener Feiz ha Breiz, kure abaoe ar brezel e Plougerne, a zo bet anvet da berson e Scrignac, d'an 23 eus ar miz tremen.

E adres nevez a vezo eta hiviziken : M. le Directeur du *Feiz ha Breiz*, Scrignac, Finistère.

Hadou potach ha brouskon, hadou bleuniou

Hadou dibabet eus ar gwella tiez

TI A. HUON

Savet e 1840

L. AUDREN, DEUT WAR E LERC'H
13, Straed Siam - BREST

Télig. AUDREN-GRAINES-BREST

Téléph. 5-35

BINVIU - PESKETA
KERDIN - SIFELL A BEP SEURD

Brezoneg en ti

TI A FIZIANS

R. C. Brest 49

POURQUOI ?

Ne jouissez-vous pas des joies artistiques mises à votre portée par la Science ?

Vous pouvez entendre chaque jour, chez vous, grâce à la T. S. F., des concerts, des conférences, des cours, des informations.

Demandez à la maison **RADIO-ART**, 14, Place de la Tour d'Auvergne, à Brest, et 32, rue Kéréon, à Quimper, une démonstration de ses appareils si simples, si faciles à manier.

Appareils *Radio-Art*, *Philips*, *Ducretet*, etc...
Phonos et disques des grandes marques *Columbia*, *Odéon*, *Polydor*, *Parlophone* etc...

“ L'ULMINUCINE MOREUL ”

est le dépuratif tonique idéal contre les humeurs, les vices du sang, glandes au cou, faiblesse, la toque des enfants.

Donne aux enfants ce teint clair et rose, indice de la santé. Parfait pour les jeunes filles dans la période de transformation.

Indispensable aux personnes âgées qui se plaignent de fatigues, douleurs, retour d'âge.

35 ans de ventes toujours croissant sont la meilleure garantie de l'efficacité de ce produit qui a la faveur du public.

Mères de famille, ne vous inquiétez pas, tant que vous donnerez de l'Ulminucine à vos enfants, vous les mettrez à l'abri d'un grand nombre de maladies, c'est le meilleur préventif de la tuberculose.

Prix: Grand flacon: 29 francs;

Demi-flacon: 15 francs;

Petit flacon: 10 francs.

Si vous toussiez, prenez du *Sirop Celtique*, un de ceux qui sont le plus estimés. Prix: 12 francs.

YEG'HED ar VUGALE

Ar « SIROP FERET » a-enep an Doken

Graet gant louzaouennou hag a gaver er mor, ar sirop-man a ro nez hag a yac'ha ar gwad. Ouspenn m'en deus eur vlaz eus ar re wella, louzou all ebet ne ro kement a nerz d'ar vugale hag hen.

« Ramplasi a c'hell ervat an emulsionou, an eol-moru, ar sirop l'ortal, ar sirop Raifort iodé, hag all... » Ar vertuz eus da yac'haat ar gwad, ouspenn ar vertuz da zigas an nerz d'an izili, a zo pemi-abeg ma n'her roer morse en aner d'ar vugale taget gant an doken, an trousklennou leaz, ar werbl, an doureler fall, droug-ar-roue, hag ar zempladurez a deu warlerc'h ar ruzel hag an dreo, etc.

En vente dans toutes les pharmacies.

Dépôt principal: GRANDE PHARMACIE DU PROGRÈS,
2, rue de Paris (au-dessus de l'Octroi), Brest.

67es BLOAVEZ

N° 6

MIZ MEZEVEN 1931

Feiz ha Breiz

Kalon Jezuz

Me da wel, bugelig, war da wele kolo,
Ruziet eo gant ar riou da zaoarn dizolo,
Ar goanv kriz, hep truez, da flemm ;
Dre an toullou-moger en em zil an avel,
Frim stag ouz he alan da liva da gavell,
Ha ganez ne 'z eus ket eur c'hlemm.

Me da wel, paotr yaouank, e stalig Nazaret,
Gant Josef ha Mari, da dud muia-karet,
Eur benveg ganit en da zorn,
Eur c'houezenn ouz da dal, da gein pleget e daou,
Ha, graet ganez, soc'hou, skinvier hag eur bern
[traou

Aze renket piz en eur c'horn.

Me da wel, pastor mat, o redek ar meziou,
Pounner plegou da zae gant gwirioneziou
N'en deus ar bed tanvet biskoaz ;
Ha, pa zigouez ganit, en da droiou, denved
Warno dent ar bleizi pe liou fall ar c'hlenved
Te o samm kerkent war da skoaz.

Me da wel, dasprener, war an dorgenn vezus,
Laket e kroaz, dirag da Vamm vadelezus,
Gant ar bobl follet a garez ;
Ha dousder eo a bar e goueled da sellou,
Ha ne gouez, evel mel, diwar da vuzellou,
Nemet komzou a drugarez.

Me da wel, o mister dreist an holl misteriou !
O chom, noz deiz, ganeomp, e telt hon aoteriou :
Ha diganez pa c'houlennan
A be lec'h e teu d'eomp largenteziou ker foll,
En da galon kignet, digor, a-wel d'an holl,
Ar ger « KARANTEZ » a lennan.

Jersey, 11-5-31.

J. L'HELGOUAC'H, O. M. I.

Teir gwalenn spontus

I. — Ar genta eo ar skol dizoue, deuet da veza, re alies, siouaz, ar skol a-eneb Doue. Kement-se a dlee c'hoarvezout, hervez komz Hor Zalver e-unan : « An neb n'eman ket ganen a zo em eneb ! »

Eus ar seurt skoliou ne deuiio nemet bugale difeiz ha direiz ; her gwelout a reomp eur pennad a zo ; an dud yaouank o deus o darempredet n'o deus tamm relijion ebet ken, eun darn vat anezo.

II. — An eil gwalenn eo ar zul, dervez santel an Aotrou Doue deuet da veza dervez al labour, dervez an ebatou, dervez an diaoul. Ar walenman a deu eus ar genta hag a ra chadenn ganti ; bep sul breman, da vihanan, en hanv, ez eus aman hag a-hont, tennadegou, redadegou kezeg ; ha n'eo ket hepken ar rederien eo a jom hep mont d'an oferenn ; ar zellerien a jom ivez. Ober a reer pep tra evit pellaat an dud diouz an ilizou ha siouaz, dont a raer a-benn, betek re, da douella an dud, zoken ar Vretoned. Hag ar zul, an dervez

santel, a dremen evid eur maread tud, heb oferenn, na pedenn.

III. — An trede gwalenn eo ar gazetenn fall a deu bep mintin pe bep sizun da aoza d'ar gristenien laosk ha klouar eur bern gevier diwarbenn an istor, Doue, Jezuz-Krist hag an Iliz.

An dud a lenn ar c'hazetennou-ze o devez poan goudeze o kredi ar pez a glevont gand ar veleien ; o c'hazetenn avat, hounnez ne c'hell ket fazia !

Ar gazetenn dizoue eo skol dizoue ar re vras.

Bretoned, va breudeur, ma n'ho peus ket a c'hoant da welout ho pro o koueza, en he foull, evel eleiz a vroioù all a zo o paouez mont ouz torgenn, diarbennit an teir gwalenn-man : anez ema graet gant Breiz ha ne vezo ket pell ken an dale c'hoaz.

Gand a reoc'h ivez mirit ho prezoned :

Gand ar brezoned eo deuet ar Feiz gand ar galleg ez ay a Vreiz !

Buhez an Tad Maner

An anterramant

Pa zigouezas ar c'helou oa gwall glanv an Tad Maner, aotrou 'n eskob Kemper, an aotrou a Goetlogon, chaloniéd iliz Sant Korantin ha Rener ar skolach a en em glevas diwarbenn an anterramant. Goude ar maro, korf an Tad a dlie beza digaset da Gemper evit beza beziet en iliz-veur. Ar Jezuisted a c'houlenne ar galon da viret en o chapel. Eun nebeut amzer goude ar maro, an Tad Demoine a roas da anaout ar gourc'hemennouze da berson Plevin, hag ouspenn-ze, eul lizer a verke d'ezan e vije eskumunuget ma klaskfe enebi.

Ar galon a voe tennet gant ar medesin, gorroet en eun tamm lien kaer, da c'hedal beza kaset da Gemper.

Ar c'helou eus ar maro a redas buan, nann kepken betek keraez, met dre Vreiz a-bez, hag e tiredas eus a bep lec'h eleiz a dud da Blevin. Ar c'horf a voe gwisket d'ezan dilhad oferenn ha laket war eur varv-skaon, evit ma c'hellfe an dud dont d'e welet. Ar re a oa en em gavet da genta a vije chomet epad an deiz da zellet ouz an Tad, ma vijent bet lezet. Ret e voe lavaret d'ezo en em denna evit ober plas d'ar re all.

An holl a boke d'an treid, an treid-ze o doa redet dre Vreiz epad keit amzer. Ar gamps hag an dilhad oferenn a vije aet e tammou, ma ne vije ket bet taolet evez mat. O welet ne c'hellent ket trouc'ha tammou eus an dilhad, an dud a douche

o levriou hag o chapeledou ouz an treid, an daouarn hag an dilhad.

Ne ehanas ket an dud da zont, keit ha ma chomas an Tad war ar varv-skaon.

Tri dervez goude ar maro, d'an 31 a viz genver, goude kreisteiz, unan bennak a lavar e vezo kaset an Tad Maner da Gemper da anterri. Ker buan hag eul luc'hedenn ez a ar c'helou-ze dre ar barrez. An dud raktal a zav war o zreid hag a lavar a vouez uhel n'ez aio ket korf an Tad Maner da Gemper, e vezo beziet e iliz Plevin. Tud ar parreziou all a en em laka a du gant tud Plevin, hag e fiskleriont e vezint en deiz warlerc'h mintin mat, gant o armou, er vered a ra an dro d'an iliz ha d'ar presbital. Da c'hedal, lod anezo a jomo da deurel evez epad an noz, gant aon na zigouesfe unan bennak da glask laerez korf an Tad mat.

En em gaout a reas en deiz-ze, diwezat diouz an noz, an aotrou Collier, vikel vras Kemper, gantan gourc'hemennou eskob Kemper ha re ar chaloniéd. O welet n'oa gantan nemet kure Koray ha n'en doa ket a gezeg awalc'h evit kas da Gemper korf an Tad Maner, an dud a rae ar ged er vered e lezas da vont er presbital.

O welet sioul an traou e pep lec'h, e kave d'ezan e c'hellfe, antronoz, ker brao ha tra, samma korf an Tad.

Met, antronoz vintin, peger souezet ne voe ket, pa welas an dud, gant o armou, dirag ar presbital, o krial : « Nann, nann, ne vezo ket laeret diganeomp hon Tad mat. Ma vije beziet e Kemper, e c'hoarvesfe gantan evel gant an Tad Bernard. Ne rafe ket a vuzudou e Kemper, hag aman e raio. »

Eskob Kemper en doa divinet petra a c'hoarvesfe ha roet urz d'e vikel vras da deurel an eskumunugenn war an dud ha da vont d'ezo dre nerz, ma vije ret.

An aotrou Callier a gerzas eta da vaner Kerlouet, da gaout gouarner Keraez, ha goude beza diskouezet lizer an aotrou 'n eskob, e lavaras d'ezan : « Va zikourit da zont a benn eus va zaol. » Ar gouarner, o c'houzout eo gwelloc'h mont dre zouster d'ar Vretoned eget dre nerz, a ambrougas ar vikel vras betek Plevin, a gomzas brao ouz an dud hag o fedas da zenti ouz eskob Kemper.

Met an aotrou Kerlouet, gouarnêr Keraez, n'oa ket deuet e-unan. E wreg a zeuas ive hag houman he doa c'hoant gwelet bezia an Tad Maner e Plevin. Epad ma klaske he gwaz lakaat an dud da blega, hi, didrouz, a rede eus eur rumm da gaout eur rumm all hag a lavare : « Dalc'hit mat, paotred ! »

Aotrou person Plevin, an aotrou Canant, heb hen diskouez, a boanie ive da zerc'hel an Tad Maner en e barrez.

Ar vikel vras, o welet e kendalc'he an dud da enebi ouz e c'hourc'hemennou, a glaskas neuze o sponta dre an eskumunugenn. Pedit a reas person Koray, unan eus misionerien an Tad Maner da rei da anaout d'an holl urz aotrou 'n eskob Kemper ha da ziskleria e kouesfe an eskumunugenn war ar re a jomfe hep senti.

Met ne c'hounezas netra. An dud a lavare : « Lammet e vezo diganeomp hor buhez, mar d'eo ret, met ne vezo ket diframmet eus hon daouarn korf an Tad Maner. »

Nec'het oa ar vikel vras. Mont a reas d'an iliz

hag edo o wiska e zillhad evit lavaret eun oferrn-blean evit an Tad Maner, pa zigouezas er zakreteri, a-berz ar barresioniz, eur vandenn dud da ziskleria an dra-man : « Ma ne gas ket ar veleien ar c'horf d'an iliz d'her bezia eno, ni her c'haso hag her bezio hon-unan. »

An aotrou Kerlouet a lavaras neuze d'ar vikel vras : « Evit lakat an dud da rei peoc'h, n'eus ken d'ober nemet bezia en iliz-man an Tad Maner, hag epad an noz e vezo gellet samma ar c'horf hag e gas da Gemper. »

Ar vikel vras a gavas mat an ali-ze. Kana a reas an oferrn anterramant, hag an Tad Maner a voe beziet e iliz Plevin.

Eno e voe beziet, hag eno e chomas. Diouz an noz, an iliz a voe prennet. Ar vikel vras a goanias e maner an aotrou Kerlouet. Pa zistroas, goude koan, da Blevin, gant ar gouarner, e kavas tud en iliz gant o armou, o tiouall ar c'horf.

N'en doa netra ken d'ober nemet distrei da Gemper da lavaret d'an aotrou 'n eskob ha d'ar chaloned penaos oa tremenet an traou e Plevin.

Ne voe gellet kas da Gemper nemet kalon an Tad Maner. An Tad Demaine a en em gargas eus al labour santel-ze. Gant eur seizenn endro d'e c'houzoug e touge ar galon, hag e reas hent gant ar vikel vras en eur c'harroz. Pa dosteas ar c'harroz ouz Koray, ar c'hleier a voe sonet hag ar barresioniz, ar veleien en o fenn, a zeuas e prosesion da ziambroug ar relegou zantel.

P'en em gavas ar galon e Kemper, an aotrou 'n eskob a yeas d'ar skolach evit enori d'e dro kalon ar misioner bras. Pokat a reas gant teneridigez

d'ezhi en eur lavaret : « Setu aze eur galon hag he deus bet kasoni ouz an diaoul ! » Gellet en devije lavaret : « Hag he deus diskouezet karantez vras evit an Aotrou Doue ! »

Ar galon a voe gorroet en eur voest ploum furm eur galon d'ezhi. Goude eur servich bras kanet evit an Tad Maner, ar voest a voe laket dindann eur skritell arc'hant e keur ar chapel, dirag an tabernakl.

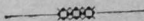
E Plevin, goude ma tistroas ar vikel vras da Gemper, e renas ar peoc'h. Epad eiz dervez dioc'h tu e voe kanet servichou dirak bez an Tad Maner, ha d'an deiz diweza, an aotrou Falc'hier, person Kledden-Poher, a reas eur brezegenn gaer evit meuli ar misioner, tad, kelenner, salver Breiz.

N'oa ket echu c'hoaz an abadenn goulskoude. Kenvroiz an Tad Maner, parresioniz Sant-Jorj, Reintembault, pa glevjont ar c'helou eus e varo, a c'hoanteas ive kaout ar c'horf. « Aman eo ganet, emezo, hag aman ive e tle beza beziet e gorf. » Hano a voe zoken da bedi Kambrevras Breiz da zirouestla ar gudenn, Evelato, a-nebeudou, e voe gellet renka an traou. Evit ober plijadur da dud Sant-Jorj, e voe kaset d'ezo eus Plevin dilhad ofrenna hag a oa bet douget gant an Tad Maner.

Evel m'en doa lavaret pell araok, an Tad Maner a varvas war douar Sant Korantin, e eskopti Kemper, rak Plevin, tost da Geraez a oa d'ar mare-ze stag ouz eskopti Kemper.

Hag e gorf, evel m'en doa lavaret ive a zo cho-met el lec'h m'eo kouezet.

Y. U.

Kenteliou Mistral

Lennet em eus, n'eus ket pell, eur pennad skrid diwarbenn eun den hag eo bet graet gouel kantvet bloaz e c'hinivelez warlene : e hano eo Mistral ; eur provansad kalonek e oa hag en deus labouret evid e vro evel m'eo deus labouret evit Breiz an Aotrou a Gervarker, an Aotrou Gwilhou, an Aotrou Herry, Y. Ber Galloc'h ha kals re all a zo aet da anaoun, evel ma labour en deiz a hizio skrivagnerien *Feiz ha Breiz*, ha re *Walarn, Breiz* ha *Dihunamb* ha meur a hini all c'hoaz, a drugarez Doue.

Kals henvedigez a zo etre bro Mistral hag hon hini ha talvoudus eo lakat kenteliou fur ar barz dispar-ze dirak daoulagad hol kannerien. Savet war ar maez, e skridou a zo bet graet evid an dud diwar ar maez ; karout a rae e vro kement ha ma c'heller hen ober. Alia en deus graet e genvroiz da jom en o bro, da gomz o yez, disprijet e skoliou ar Provans, siouaz, evel ma vez disprijet ar brezoneg e skoliou Breiz.

Kenteliou Mistral a zo didroidell, leun a furnez hag a skiant ; setu aman darn anezo :

Difennomp douar hon tadou,
Aochou, parkeier ha koadou ;
Eurus an neb 'a c'hell mervel
En ti lec'h m'eman e gavell.

Hag a-wechou e kane a-bouez penn :

Muioc'h a blijadur am eus
O terri kraon e skeud ar c'hleuz,
Eget beza o terri mein
War hent Pariz ! Gwell eo d'am lein
Eun aval ruz poazet er gêr
Eget traou mat aozet e kêr !

Frailha a rae e galon o sonjal en droug a ra Gouarnamant Frans da sperejou ar re yaouank rak abaoe an Dispac'h ne glasker nemet distaga an dud diouz o gwir vro : « N'eus mui, emezan, a Brovansiz nag a Vreiziz ; holl e vezont taolet en hevelep drailherez ; klask a raer lakat holl vugale ar Frans da veza henvel petra bennak ma 'z eo dishenvel o broiou hag o gouennou ; ober a raer pep tra evid o diswrienna hag o distaga diouz o bro goz ! »

Ar wirionez eo an dra-ze, penn-da-benn, hag eur barz all, mignon da Vistral, en deus he displeget evelhen : « Pe seurt istor a zesker d'ar c'hrouadur er skol ? Hini e rann-vro ? hini e barrez hag e gêr ? Nann ! hanter-amzer e tremeno e vuhez hep gouzout ar ger kenta anezo ! Deski a vezo graet d'ezan, avat, eur bern brezelioù hag emganou ha n'eo ket nec'hetoc'h ganto, eget gand e votez kenta, dreist-holl ma 'z eo bet ganet en eur vro hag a zo bet staget, n'eus ket keit-se c'hoaz ouz ar Frans, evel ma 'z eo Breiz, ar Provans, ar Bearn hag ar Rousillon. Den ne zesko d'ezan anaout kaerder e vro, karout he gened hag he melkoni, ar pezh a dle degas sonj eus an amzer dremenet ; kondaonet eo da vev war eun douar henvel ouz eun douar ha ne vefe bet den ebet o vev warnan biskoaz ha ne zanto ket e ene oc'h en em staga outan. Pe seurt yez a vezo desket d'ezan ? Ar galleg ? Mat a-walc'h e vefe ma vefe graet stad eus e yez e-unan, ma vefent desket d'ezan, an eil e serr eben ; met, siouaz, ne vezo komzet eus e yez nemet evit lakat en e spered ez eo eun dra vezus, izel ha gouez : eur yez mat d'an dud dizek ha da gonta marvailhou goullou, dister pe gomzou hudur.

Ar baskeg, ar brezoneg, ar provanseg, yezou kaer hag a zo eun dudi o studia hag a vez komzet gant tud gouizie, desket e vezo d'ar vugale o dis-

prijout hag o slepel e mesk ar c'hoz traou rak ne vezo lavaret hano ebet anezo d'ezo morse ; N'eus ket a urz d'o c'homz ; goudrouzet ha laket e vezo e pinienn ar c'hrouadur en deus o desket war barlenn e vamm ma vez klevet eur ger eus ar yezouze o koueza eus e c'henou !

Eun nebeud bloaveziou goudeze e vezo dispartiet ar paotr yaouank diouz e vro, koff hag ene, rak galvet e vezo da vont d'ar c'hazarn. Petra a welo ha petra a glevo eno ? Ober goap eus e barrez ; lezhenvel e dud, tud diwezat ; c'hoarzin war e stad ha war e ouenn. Lenn a ray kazetennou Pariz, savet ha skrivet e yez Pariz ; ma komzer eus e vro warno ne vezo nemed evit he disprijout ha rei d'ezan da gredi n'eus nemed eur gêr hag e c'hellfed ober stad anezi : Pariz gant he zour Eiffel hag he lec'hioù-c'hoari flærius !

Evelse eo e lazer an eneoù hag e teuer a-benn da ziskar ar c'haera gouennou-tud rak pa deuiou ar baotred yaouank-se d'ar gêr, — ma tizroont, — e vezo leun o fenn eus ar marvailhou o deus klevet kemerout a raint o zud evit tud diskiant : « C'houi, pe ouzoc'h netra, va zad ! » pe : « Dre aman, va mamm, n'eus nemet tud diwarlerc'h ! »

Setu aze, n'eo ket 'ta, komzou hag a vezo laonen d'ar re goz o c'hlevout ; klevout o bugale o lavarout d'ezo ez int tud diwezat dre ma karont ar vro he deus maget o c'horf hag o spered hag e oa dleet eta d'ezo anaout ha karout he yez hag he istor.

Gouzout a reomp he deus ezomm hor bro d'en em harpa war eun all brasoc'h ha krenvoc'h egeti : ar Frans, met hon tud yaouank a fazi a-grenn pa ne lakont ket yez hag istor Breiz da genta en o spered hag en o c'halon ; o fedi a ran da zonjal er vat e kement-se ha da gana ganeomp a-greiz o c'halon :

Dourn ha dourn, Breiziz, ha gwitibunan,
Adsavomp hor yez dispar hag unvan,
Rak hi eo, hep mar, ene Breiz karet
Hag a stag an den ouz maen an oaled
Hag a zalc'h kerkoulz an neiz ouz ar skour
En em vodomp holl evit he sikour.

TINTIN ANNA.

KERROUE

Maner Kerroue a zo kuzet e kreiz eur c'hoat e kichenik Loguivy-Plougras ha chapel gaer Sant Emilion. N'eo ket bet peure'hraet biskoaz hag evelato, evel m'eman, eo c'hoaz unan eus tiez kaera tud chentil Breiz-Izel.

Kerroue a zo bet savet, wardro ar bloaz 1650, gant Fransez an Dresnay, gwaz Mari Benmarc'h; perc'hennet eo bet, goudeze, dre zimezi, gant Lagadeien Mezedern; an diweza anezo a varvas e Montroulez, er bloaz 1837, hag a voe sebeliet e chapel ar maner. Kerroue a zo a leve, breman, d'an Aotronez de Roquefeuil.

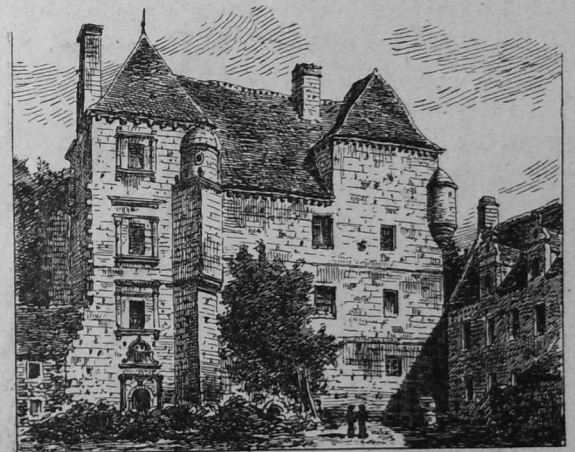
Parc'hennet koz ar maner o devoa deskadurez; e leordi Kemper e kaver eul leor skrivet gand an dourn, en Itali; er XV^{vet} kantved, eleiz a lizerennou livet hag alaouret ennan, hag a oa da aotrou Kerroue.

N'eus den ebet ken o chom e Kerroue; an ilio a c'holo e vogeriou hag ar c'hoatach hag an toennou a gouez, en o foul, tamm ha tamm.

Meur a istor a zo stag ouz ar maner koz-ze; ar gaera anezo eo istor Bilz, paotr Lohuec, a roas tro, gand ar muia, da Dregeriz da zavel ar c'hrenn lavar-man:

Paotred Lohuec,
laeron kezeg.

G. P.

Kloareg Koad ar C'hrannou ha Pennherez Kerzanton

Karantez ha glac'har !!!

Tud yaouank a Vreiz-Izel, didostañ da glevet
An istor eus va daelou ha va foaniou kalet ;
Me 'zo eur c'hloareg yaouank (1) a eskopti Kemper
Am oa choazet eur vestrez en eskopti Treger.

E hars ar mor oun ganet e bro sant Gwennole,
Ha biskoaz nemet glac'har n'em eus bet em buhe ;
Glac'har ha gwir garantez, setu va flanedenn,
Planedenn rust ha kalet da heulia penn-da-benn.

Pa oan em bugaleach, va mamm baour alies,
A lavare d'in : « Va mab, ped bepred ar Werc'hez ;
« Ped hi, bemdez, va mabig, ped, Gwerc'hez Rumengol ;
« Mar he fedes, a galon, biken ne di da goll. »

Patronez va mamm dener, Gwerc'hez vat Rumengol,
Pet gwech hoc'h eus hu miret na doun me aet da goll !
Ho pedet am eus bepred, breman. a-raok mervel,
E kanin ho meuleudi d'am breudeur Breiz-Izel.

Pa gimiadis diouz va zud, pa 'z is pell eus ar gêr
Evit mont war ar studi da skolach Landreger,
N'em oa nemet pemzek vloaz, me a ouele dourek,
Rak evidon ne oa ken, allas!... a eurusted.

O'tostaat ouz Landreger e kavis eur plac'hig,
Koant 'vel eun aelig Doue, he hano oa Metig ;
D'ar gouent e 'z ae ivez da ober he studi,
He c'halonig 'oa mantret kement ha va hini.

(1) Eur c'hloareg a zo eun den yaouank hag a ra e
studi en eur skolach hag a c'hell goudeze chom er ger,
mont da veleg, da noter, da vedesin pe da ofiser, evel
ma plijo gwella gantan. — Ar Rannou pe ar C'hrannou
eo ar c'hoad bras a zo demdost da Rumengol.

— : Salud d'eoc'h plac'hig yaouank, a lavaras d'ezi,
Evel don oc'h ankeniet o kuitaat tud ho ti,
Ho tournig flour em dournig, lakit gant karantez
Hag e vezimp eurusoc'h, o ouela asamblez.

Ar plac'hig a lavaras — : O kloareg Gwennole,
Pedomp Doue alies an eil 'vit egile,
Er joa koulz hag en anken dalc'hit sonj a Vetig,
Eus a vremen da viken ez eo ho mestrezig.

— : O Metig, va c'harantez, rozenn gaer Breiz-Izel,
War ho mignon Gwennole, taolit breman eur zell,
Eur zell digant ho lagad a raio eurusted,
Keit ha m'am lezo Doue da vale dre ar bed.

Erru e kêr Landreger, erru e penn hon hent
E voen kaset d'ar skolach ha Metig d'ar gouent ;
An disparti voe kalet, c'houero hag ankenius,
An eurusted, er bed-man, n'eo ket eun dra padus...

Dre ma chomis er skolach skeudenn dous Metig kez,
En deiz, en noz, dirazon a deue alies ;
Neuze e peden Doue ha sent koz Breiz-Izel,
'vit ma vije 'n he buhez, laouen, eurus, santel.

II

Pa voe echu va studi, ez is da Rumengol,
Da bedi c'hoaz eviti, Gwerc'hez vat Remed-holl ;
Seiz tro a ris d'an aoter, dervez ar pardon bras,
Ha seiz tro d'an iliz sakr war benn va daoulin noaz.

Goude an oferenn-bred, o pebez levezet!...
Er vered, gant he mamm ger, e welis Metig kêz,
Laouen eo evel an deiz ha koant evel al loar,
Biskoaz penn-herez ker koant n'eus bet war an douar.

Lugerni a rae he zal, he diou chod gwenn ha ru,
He genou, 'vel eur rozenn, he bleo, he lagad du,
Eur groaz acour en he c'herc'hen, he c'hoef dantelezet,
Lavaret 'vije eun ael eus an nenv diskennet.

— : O! pebez joa evidomp, va c'hloareg Gwennole,
En em gaout e Rumengol, deiz pardon Mamm Doue,

Mamm an holl dud ankeniet, Gwennole, va mignon,
Evidomp, e peb amzer, he fedis a galon.

— : Metig koant, setu aman, ganen, eur walenn aour,
A roas d'in, raok mervel, Annaïg, va mamm baour,
Doug hi, dalc'h-mat, war da viz kemer hi diganen,
Me dou war gwalenn va mamm az karet da viken.

— : Ar groaz aour 'zo em c'herc'hen a vo d'it Gwennole,
Eur guchennig eus va bleo a roan d'it ive;
War ar groaz e touan ha dirak ar Werc'hez,
E vi karet gant Metig, tre ma vo e buhez.

Ha daoulinet en iliz hon eus graet eur bedenn
Ha roet, evid offrans, eur gouriz koar melen,
Benniget metalinier, poket d'ar relegou,
Da relegou sent Breiz karet gant ho tadou.

Goude hon eus baleet hon daou dre Vreiz-Izel,
Ha gwelet kalz ilizou, kalz a douriou uhel,
Abati Landevenneg hag e Douarnenez
Al lec'h m'edo Ker-Iz hag ar brinsez Ahez.

Gwelet hon eus Mene-Hom hag iliz-veur Kemper
Mene-Bre, iliz Bulat hag hini Landreger,
Kastell Brest, sant Yann ar Biz, iliz Salaün ar Foll,
Ha kaera tour 'zo er bed, tour uhel Kastell-Paol.

Gwelet hon eus Kerahez, Kemperle, Pont 'n Abad,
Fouenant, bro ar merc'hed koant, Gwengamp hag Huelgoat,
Montroulez ha Lanuon, Kraozon ha Lesneven,
Kallag, bro ar gourinou, Kastellin, Rosporden.

Klevet hon eus o krozal, ar mor e beg ar Raz,
Biskoaz den n'hen tremenas hep santout aoun pe c'h--
Bet omp e enez Sizun, en Eusa, Molenez,
En Enez Vaz, er Yeoded, koulz hag er Seiz Enez.

Eur bloavez omp bet eurus, evel aelez Doue,
Ha p'hor gwelet o tremen, holl a lavare
— : Setu kloareg ar C'hrannou, sounn evel eun dervenn,
Setu Metig, e vestrez, fresk evel eur rozenn.

III

Dervez pardon sant Herbot (2) e klevis eur c'helou,
En deus beuzet va c'halon en eur mor a zaelou,
Gant he zad ha gant he mamm, d'am mestrezig Metig,
E oa choaset da bried eur pagan pinvidik.

Ar pagan-ze oa diot, hep frunez, hep skiant,
Ne gare, war an douar, nemed ar gwin-ardant;
Metig paour ouz her gwelet a grene gant enkreuz;
Hogen he zud 'oa dallet, allas, gand e zanvez.

Mont a ris prim d'he gwelet neuze da Gerzanton,
Dre ma tostaen, em c'hreiz, e krene va c'halon;
War dachenn ar vourc'h o son e oa ar biniou
Tud an eured ha Metig beuzet en he daelou.

Metig a dreuz he daelou a reas ouzin eur zell
En eur lavaret — Kouraj, kouraj, mignon fidel!
Monet a ra en iliz, laret 'ra d'ar beleg :
— Gwenole eo a garan hag hen eo va fried!

Koueza a ra d'an douar raktal ar benn-heréz
Ha douget eo dioc'htu krenn eus an iliz er maez;
Dispak he c'hoef, he dilhad ha dispak he bleo,
Seblantout a ra beza eun aelig paour maro.

Mantret holl gand ar c'hlac'hr e kouezis d'an daoulin.
En eur grial : — O Metig, sell a dreuz ouzin
Pokat a ris d'he dournig, d'he diouchod, d'he c'herc'hen.
O Metig, Metig, Metig, c'houi 'n hini a garen.

An disesper en dro d'in evel eur vantell blom,
Am c'hasas pell ac'hano, pell warzu Mene-Hom,
Va skiant a zo kollet, va c'halon a zo yen,
O Metig, Metig, Metig, c'houi 'n hini a garen.

Eiz dez goude azezet, e kreiz koat ar C'hrannou
War va diou chod e rede diou feunteun a zaelou.
Pa glevis e Rumengol o son an hanter-noz
E liviris estlammet — : Va Doue d'eoc'h bennoz.

(2) A vez graet, bep bloaz, e parrez Ploneve ar Faou,
d'ar gwener warlerc'h sul bras ar Pantekost.

O Gwerc'hez vat Rumengol, sellit ouz va glac'har.
Aman oun deut da vervel fenoz war ho touar;
War c'hoaz pa zavo an heol arc'hantet en nenvou,
Dindan an derveñn goz-man e vin kavet maro!!

O Metig, va dousig koant, c'houi, 'n hini a garen,
Kenavo 'lavaran d'it er bed-man da viken;
Gand ar maro unanet, ni c'hoaz en em garo,
Kenavo er baradoz, kenavo, kenavo!

IV

An deiz warlerc'h, da zav-heol, eun durzunell hep par,
A hirvoude, en dervenn, he c'hlemmou a c'hlac'har;
Ar c'hloareg a oa maro, maro gand an anken,
En eur lavaret : — Metig, te 'n hini a garen.

Ar c'hloareg paour a starde c'hoaz war e vuzellou,
Kroaz aour ha bleo du Metig glebiet gant e zaclou;
War an dervenn 'n doa skrivet hano e garante,
Ha diou galon unanet treuzet gant eur c'hleze.

Kaset oa bet ar c'hloareg da vered Rumengol.
Ha sebeliet e disheol iliz sakr Remed-holl
Iliz patronez e vamm en deus bet ken karet;
Tud yaouank a Vreiz-Izel, pedit 'vitan bepred.

Setu eta Gwennole en e wele douar,
Eur miz goude voe klevet huanadou glac'har.
Eur plac'hig gwisket e du, e bered Rumengol.
Deut di da bedi Doue ha Gwerc'hez Remed holl.

O tremen dre ar vered, welas war eur maen-be,
Skrivet nevez-flamm hano he mignon Gwennole,
Epad an noz daoulinet, Metig ouele dourek,
Ha d'ar maen-be e poke, e poke kalonek.

— : O Gwennole, emezi, setu te o repoz;
E douar sakr Rumengol ez out deut d'am gortoz;
Met kent ma tarzo an de, o va muia karet,
Er be-man, dre zourn Doue, ni 'vezo unanet.

Da zav-heol, eur beleg koz, 'vont da bedi Doue
He c'havas hanter varo, gourveet war ar maen-be :

Rei ' reas d'ar plac'hig paour absolver ha pardon
Metig a varvas laouen raktal gant rann-galon.

En eur vogedenn ezans ene gwenn Metig kèz,
'Vel eur goulmig a nijas d'an nenv gand an aelez :
Eus a varadoz Doue eur wabrenn arc'hantet
War dour iliz Rumengol, neuze ' zo diskennet.

War ar wabrenn ar Werc'hez ha Sent koz Breiz-Izel
A gurune Gwennole hag e vestrez'santel;
Barzed an amzer gwechall, drant war o zelennou
Da Zoue, e brezoneg, a gane o gwerziou.

Sebeliet eo korf Metig, kichen korf Gwennole,
Ar maro 'n deus unanet an eil gand egile;
Eur c'hloareg karantezus 'n deus war o be skrivet
Ar c'homzou truezus-man, gand e zaclou mesket.

— : Aman e repoz e peoc'h, kloarek Koad ar C'hrannou,
Den a feiz hag a galon, den a garie e vro;
En e gichen eo kousket pennherez Kerzanton,
Metig an aelig-Doue, maro gant rann-galon.

O Gwerc'hez vat Rumengol, setu ho-taou vugel
Kousket e tal hoc'h iliz ha dindan hoc'h askell;
'Vel eur vamm garantezus, war gavell he mabig
C'houi daolo evez war bez Gwennole ha Metig.

Kleier, ograou Rumengol, truezus c'houi 'zono;
Barzed ha perc'hirined, daelou c'houi a skuilh
War bez Metig, Gwennole, pa reoc'h ho pedenn,
Eur bedenn a garantez ha karget a anken.

Bevit e doujans Doue, tud yaouank Breiz-Izel,
Pedit Gwerc'hez Rumengol 'vit ma vezoc'h santel;
Sonjit ivez e Metig, sonjit e Gwennole
Bezit evelto fidel ato 'n eil d'egile.

Ar werz kaer-man a zo bet savet gant
I. P. M. AR SCOUR,
BARZ ITRON VARIA RUMENGOL.

Eul leo a zo hir !

*Kan bale dastumet gant Chim Bellego, eus
a Veriadez, ha bet kurunet d'ezan gant
an U. R. B., er bloaz 1930.*

Eul leo a zo hir, paotred, Ha deomp a-raok a-
 tao, Eul leo a zo hir, paotred, Ha deomp a-raok a-
 Met diou leo a zo c'hoaz, Hun! hun! hun! tra-la-
 la si-g-dou-lan-la. Met diou leo a zo c'hoaz, e-leiz
 hi-roc'h, me gred, e-leiz hi-roc'h, me gred!

Eul leo a zo hir, paotred, — ha deomp a-raok atao,
 Ha deomp a-raok atao.
 Met diou leo a zo c'hoaz — hun! hun! hun! tralala rige-
 [doulanla,
 Met diou leo a zo c'hoaz, eleiz hiroc'h, me gred,
 Eleiz hiroc'h, me gred!
 Pa vo graet an hanter hent — ha deomp a-raok atao,
 Ha deomp a-raok atao.
 Pa vo graet an henter, — hun! hun! hun! tralala rige-
 [doulanla,
 Pa vo graet an hanter, e chomo c'hoaz kement.
 E chomo c'hoaz kement.
 Ha pa vimp erru er penn, — ha deomp a-raok atao,
 Ha deomp a-raok atao
 Pa vimp erru er penn, — hun! hun! hun! tralala rige-
 [doulanla,
 Pa vimp erru er penn, — e vo yen ar zoubenn,
 E vo yen ar zoubenn!

Chapel sant Iltud Sizun

Lokiltud

Bourc'h Sizun, daoust m'ema en eur vro baour
 a-walc'h, a oa gwechall unan eus ar re e veze graet
 ar muia kenwarz enni. Kals lin a veze gounezet,
 er barrez, ha kals gwiaderien a veze kavet hag a
 rae lien hag eleiz a varc'hadourien a weled o re-
 det, eus an eil parrez d'eben, war o enkan, o wer-
 za neud, lien, skudellou, bonedou, loereier hag all
 dre ma 'z aent.

A-raok ar brezel e weled c'hoaz, er vourc'h, tiez
 koz ar wiaderien gand an derezou mein da bignat
 er zolier e diavaez an ti. Ar merc'hed a azeze eno,
 en hanv, da neza ; eno e kavent disheol dindan an
 tammig toenn a oa a-us d'an derezou hag ac'hano
 e c'hellent teurel evez war o bugale o c'hoari war

an hent ; ne jom ket kals eus an tiez-se ken, en o sav ; diskaret int ; tiez sklaeroc'h a zo savet en o lec'h, tiez hep gened hag heb envor.

E Sizun 'ez eus eun iliz eus ar re gaera ha dalc'het kempenn. An tour a zo uhel, tost ken uhel hag hini Kreizker, met n'eo ket ker kaer na ker koz. E kichen an iliz ez eus eur garnel hag eur porz-gwered, kaera hini a zo e Breiz. Er bloaz 1894, pa voe eünet hent Keraez da Landerne Renerien ar Pontchou hag ar Chaoseriou a glaskas freuza an nor-ze kentoc'h eget diskar eun ti bihan a oa en tu all d'an hent : tud a zo hag a ziskarfe eun iliz-veur da zevel eur c'hraou-moc'h en he lec'h.

Eun ti koz e bourc'h Sizun

E tu an hanter-norz da vourc'h Sizun ha war hent koz Landerne eman chapel sant Iltud a hanver Lokiltud pe Lokulud ; savet eo bet en enor d'ar zant bras-ze a renas, breman ez eus pemzek kant vloaz, kenta skol veur kristen Breiz hag a reas

skol da zent brudeta hor bro ; sant Paol, sant Gweltas ha sant Samson.

Chapel Lokiltud a zo bet savet gand aotronez eur maner hag a zo harp eno : maner Kerbileo ; an aotronez-se, a rumm da rumm, a veze miret d'ezo ar garg a falc'honer bras e kastell aotronez Leon.

Ti koz eur gwyader er Gollenn

Er bloaz 1907 em eus he gwelet ; neuze edo brao an traou war he zro hag e ris eur skeudenn anezi a welit aman. An aoter vras a oa warni eun daolenn goz e weled enni santez Mac'harit o vresa an dragon dindan he zreid. En eun tu e weled skeudenn sant Paol o ren dragon ar Faou a voe kaset gantan, war a leverer, a-bouez e stol, dre an Trehou, Sizun, Lok-Melar, Lambaol hag an hent koz a hanver atao Bali Kastell, betek an Enez vaz el lec'h m'her beuzas etouez reier Toull-ar-Zarpant ; en tu all edo skeudenn sant Iltud,

patron ar chapel, gwisket evel eur manac'h gand eul leor digor en e zaouarn.

Bez e oa ivez eur zant Eozen azezet, paperou e brosezou en e zourn, hag eur zantez Genovefa a zalc'he en he dourn eur c'houlouenn hag e weled eun diaoul o klask he mouga hag eun ael ouz he enaoui raktal goudeze. An dra-ze a zo graet evit diskouez unan eus burzudou santez Genovefa a deuas a-benn, eun dervez m'oa bet mouget he goulou d'ezhi gand an avel, d'he enaoui dre he fedennou.

N'oa kloc'h ebet war ar chapel met teir aoter a oa enni ha war he doriou dero, kizellet kaer e lenned ar bloaveziou 1653 ha 1673. War al lambrusk e weled elez o tougen benviou ar Basion.

Evel eleiz a chapeliou all, Lokiltud a zo bet dilezet gand ar vistri nevez he deus bet abaoe lezenn an Disparti savet er bloaz 1905, N'eus ket pell e oa deuet da veza ker fall he zoenn ma sonjas kuzulierien ti-kêr Sizun he diskar evit gwerza he mein.

An A. Herry, person Sizun, en deus gellet evelato rei da c'houzout da eun nebeud kristenien vat diwardro, ne oa ket dereat da Sizuniz lezel da goueza en e boull eun ti-bedi evelse e oa bet o zud koz o taoulina ennan ken alies ehars treid sent Breiz, sant Iltud, sant Paol ha sant Eozen, ha deuet eo a-benn evelse da zavetei chapel goz mestr abostol kenta Bro-Leon.

Kinnig a reomp d'an A. Herry hor gwella gourc'hemennoù ha goulenn a reomp ma vezo kalz oc'h heulia ar skouer vat en deus roet : re a diezeva a zo e Breiz-Izel met n'eus ket re a diez-pedi; klaskomp eta dere'hel ar re a zo en o sav.

G. P.

Breiz, mor a gan

*Darn eus eur brezegenn graet e
Retred Lesneven, er bloaz 1929.*

Eur vro a vez anavezet dreist-holl, dre he c'han hag he yez ; he bugale a gomz hag a gan he yez evit merka o feiz, o c'harantez, o flijadur pe o foan ; kana a reont pa vez laouenedigez en o c'hallon ; pa vez tristidigez enni e kanont ive . eur vro hep kan a zo evel eul labous hep eskell hag, a drugarez Doue, n'eus bro ebet o kaout kement a zoniou, a werziou, a gantikou hag a ganaouennoù a hep stumm evel hor Breiz karet.

En eul leor talvoudus hag a dlefe beza e pep ti, ar *Barzaz Breiz*, an Aotrou Hersart a Gervarker, eur breizad a galon, evel ma 'z eus re nebeud, en deus dastumet eur vriad kanaouennoù koz. Ha gant piou int savet ? gant hennan ha gant hennont ; gant kloareged, gant milinerien, kemenerien, pilhaouerien gant tud o klask o bara, gant mammou o luskat o bugale, gant paotred yaouank glac'haret o kuitaat o bro hag o dous, gant re goz ha gant re yaouank, rak e Breiz, an holl, kouls lavaret, a oar kana.

Paeron ar ganerien eo sant Herve, eun amezog d'in p'eo gwir eo bet ganet e Lanrioul, demdost d'am lochenn ; e dad hag e vamm a ouie kana, c'hoari gand an delenn ha sevel gwerziou : barzed e oant. Hen a gane ivez, an dallig paour, o vale dre hentchou Breiz-Izel ; savet en deus kantikou kaer hag a zo deuet betek ennomp, evel kantik an Anaon a laka an dour en daoulagad ha kantik ar baradoz a zibrad an ene diouz an douar ha ne c'hellfe ket beza ker kaer anez ma 'z eo savet gand unan ha ma 'z edo e gorf, war an douar, a oa e spered hag e galon, e bro an aezele...

Ar c'hanaouennou savet ha kanet en hor bro, abaoe ma 'z eus anezi, a zo bet savet, an darn vrasa anezo gant tud ha n'o devoa ken danvez nemet nerz o divrec'h da labourat hag eur vouez lemm da gana. Sperejou drant ha seder e oant ha sevel a raent o gwerziou evit derc'hel sonj eus eun dra bennak c'hoarvezet er vro, darvoud pe emgann ; breman e verker an traou-ze war ar c'ha-zetennou ; neuze e saved soniou pe werziou war-no ha, war gan, eo ez ae ar vrud anezo dre bevar c'horn ar vro ; ar paour o c'hane e tal an nor ; ar mammou o c'hane e tal kavell he bugale...

Mouez tener ar vamm a ya dre e ziouskouarn betek ene he mabig ; epad e vuhez en devozo sonj eus ar soniou hag eus ar c'hantikou o devozo sec'het d'ezan e zaerou kenta ; skeudenn e vamm hen harpo bepred hag ar paotrig d'e dro a en em voazo da gana. Evelse eo ez eo bet savet hor barzed. Etre daouarn ar merc'hed eo ema ar ouenn. Diouz ma kanint en eur luskat o bugale, e labourint evid o bro pe e roint d'ezi taol ar maro.

Mistral, barz brudet ar Provans, pa oa nevez staget da zével gwerziou, a en em lakas, eun dervez, d'o c'hana d'e vamm ; a-greiz kana e chomas a-zav, rak gwelet a rae an daerou e daoulagad an hini a garie ar muia — : Perak e ouelit, va mamm ? emezan ; evidoc'h eo em eus savet ha kanet ar gwerziou-ze.

— : Ya ! eme e vamm, brao e c'hellont beza da unan bennak all, met e galleg emaint ; ma vijent bet e yez va mamm hag e yez va bro em bije o c'havet kaer va-unan !

Adalek an dervez-se, Mistral, an den desket bras, hag a zo bet troet e skridou e kement yez a zo er bed, ne ganas ha ne skrivas mui nemed e *provanseg*.

Merc'hed Breiz, bet luskellet gand eur vreizadez hag eur gristenez, kemerit skouer war ar Provansad kalonek-se, ha kanit atao e brezoneg, ma vezo kaeroc'h hor bro ha laouenoc'h ho tiegeziou !

Ma 'z eus toniou flour da luskat bugale ez eus ivez toniou garo pa vez hano a vrezel er gwerziou a vez c'hoant kana. Kanit, da welout « *Seziz Gwen-gamp* », pe « *Ar re unanet* » pe « *Stourm an tregont* » setu aze neuze toniou hag a ro kalon d'an den hag ouz o c'hlevout o tregerni e maez ar stourm e tle krena an enebourien ; sioul en o labour, ar Vretoned a veze skrijus da welout war dachenn ar brezel ; gwall dud e vezent eno ; hen an-zav a raent o-unan gwechall :

Tec'het a ra 'r Zaoz penn-da-benn,
Pa leveromp-ni, torr-e-benn !

Hag ober a raent evel ma lavarent : n'oa den evito hag atao eo henvel : etre 1914 ha 1918 int bet gwella soudarded ar brezel bras. Kana a raent e kreiz an emgann hag o ofiserien o lakae da gana e brezoneg.

Gellout kana pa gren an izili gand ar spont ha mouz'hoarzin ouz an ankou o tostaat a zo merk anat eun nerz-kalon sebezus : n'eo ket eus an eil dervez d'egile e sav gouennou-tud par d'hon hini.

Bepred mat da gana, hon tadou a gane o c'harantez war eun ton truezus. Sellit ouz ar zon :

Bemdez, bep noz, barz va gwele, va unan,
E lec'h kousket, me ne ran nemet gouelan !

pe « *Ar bennherez a Geroulas* » pe « *Genovefa Rustefan* », pe « *Azenorig* » n'he deus ket gallet kaout he muia karet hag e weloc'h ma n'eo ket gwir. An toniou-ze avat, daoust pegement a vel-

koni a zo enno n'eo ket ar re a blij an nebeuta d'eomp int.

Met an toniou da gana al labouriou n'int ket trist ; anaout a rit, me oar, « Kanaouenn ar falc'herien », « An hader », « ar boutaouaer », « Al leur-nevez » ; ouz o c'hana e santer nerz-kalon ar re o deus o savet. Yac'h ha krenv, troet ouz al labour, ez aent en dro eus ar mintin beteg an noz, hep klemm, disklabez o ene, skantv o spered, ha pa deue ar mar da ziskuiza, er goanv, pa veze berr an deiz, ec'h en em vodent e korn an oaled, er beilhadegou, evit sevel ha kana soniou ha soniou a zavent hag a veze laouen ha drant, ton ha komzou. Den n'en deveze c'hoant gouela pa gleve kana son ar miliner :

Ar miliner a laer ar bleud
A vo daonet betek e veud !

pe zon ar c'hemener :

Ar c'hemener ne vez ket moan
P'en devez bet krampouez d'e goan.
Pa vez kig ha fars diouz an noz,
Prim e sklak al ler war e gof.

Eun debrer mat e oa, evit doare, ha ne gavan ket souezus e kavfe mat ar c'hig ha fars hag ar c'hrampouez, rak ar re all a ra ivez.

Setu soniou all c'hoaz hag a zo plijadurus da glevout : « Loeizaig », « ar Sitoyan Meularjez », « Disul vintin » hep ankounac'haat « War bont ar vilin », en deus bet ar priz kenta e Bleun-Brug Douarnenez.

Chomomp war hentchou Breiz ; hentchou Bro-C'hall n'int ket graet evidomp ; evit chom war hentchou Breiz gwella hon eus da ober eo heul'ha gouelioù ar Bleun-Brug, ar gouelioù-ze renet gand

eun dournadig tud hag o deus touet rei o buhez *evid adsevel Breiz ha boda he bugale d'he difenn!*

Ar re a zo e penn ar Bleun-Brug o deus tennet eus an denvalijenn ar c'hanaouennou dilezet hag a zo pec'hed o lezel da vont da goll hag o embanet e leoriou kaer hag a gaver da brena e Keriltud, 11, rue Algesiras, Brest, evid 20 real ar pezh (1).

Kanit ar c'hanaouennou-ze hag ez oc'h sur da gana traou kaer Merc'hed yaouank Breiz, labourit evit Breiz ; kana a ouzoc'h ? kanit ha lennit brezoneg ; skrivit ha skrivit ha skrivit e brezoneg. Ha pa bedoc'h, pedit ha pedit e brezoneg ; Itron Varia Rumengol hag Itron Varia ar Folgoad a oar brezoneg mat ; ar roue Gralon ha sant Gwennole a gomze ouz Mamm Doue e brezoneg ha Salaün ar Foll a rae ive. Evidon-me pa 'z an da bardona da Follgoad pe da Rumengol a en em erbed atao e brezoneg ouz ar Werc'hez : c'houekoc'h e vez va fedenn ha gwelloc'h e vezan selaouet gant Mamm Jezuz.

— : Warnez mont da goll eman hor brezoneg, eme an dud fallakr ; hen harpit eta neuze, en hanv Doue ! Hor bro a zo o vont da goueza en he foull, emezo c'hoaz ! Hen adsavit eta neuze ivez gant ho polontez vat hag evelse ar c'homzou kizellet war bez hor barz Brizeuk a c'hello beza merket ivez war bez pep hini ac'hanoc'h, an diwezata, ar gwella :

— Karout a rae he bro ha lakat a eure ar re all d'he c'harout !

TINTIN ANNA.

• (1) *Trede leor Soniou Feiz ha Breiz* a gaver da brena ivez e Keriltud, evid 20 real hag a zo dleet da bep den yaouank breizat e gaout, en e c'hodel, pa 'z a d'eur pardon, d'eun eured pe d'eur goue! brezonek bennak. Evid e gaout skriva d'an A. PAUL RAOUL, 11, rue Algesiras, Brest. C/C 15.916, Rennes.

Ar C'holonel Olier Gervellec ha Rejimant ar Vretoned

E dud koz

E parrez Plouenan, e tu ar c'hreisteiz, etre kroaz-hent ar Groaz-Ruz ha koad Lanuzouarn, e weler ar pezh a jom eus maner koz Gervellec. Ar maner-ze en deus roet e hano d'eun tiegeziad tudchentil hag a deue ar ouenn anezo eus a gastell koz Penhoat a weler c'hoaz darn eus e vogerion goloet a ilio a-uz an draonien e lec'h ma teu d'en em douezia dour ar Pennez ha dour Koad-Toull-zac'h, e parrez Sant Thegonneg.

Tudchentil Gervellec, kenta ma klever hano anezo en istor eo pa 'z edo an A. Huet, unan anezo, skouejer gant roue ar Frans, er bloaz 1375. Heman, da gredi eo, oa tad Briant Gervellec a veve er bloaz 1413.

Muia m'en em vrudas tudchentil Gervellec eo er XV^{vet} kanved : Eon Gervellec a oa e penn lez-varnioù Breiz, er bloaz 1395; Per Gervellec e penn ti Arzur Richemont er bloaz 1396; Alan Gervellec a oa kabiten an archerien karget da ziouall an-Duk er bloaz 1420; Yann Gervellec oa kuzulier an Duk Yann V hag a voe prizoniet gantan e Chateauceaux pa gouezas etre daouarn Mac'harit Klisson.

Mab hena Gervellec a zimezas da verc'h Kerloaguen; dre zimeziou, Gervellec a zo bet perc'hennet goudeze gant an Aotronek Carne, Louet, Harlay, Montmorency, Potier de Gavres ha prenet, er 1ⁱⁿ, gant an A. Kerouartz.

Etouez paotred yaouanka Gervellec dimezet da vont eus ar gêr e kavomp ez eas unan anezo da vab kaer da Gastel-Gall, e Collorec; eus a Gastel-Gall, lignez ar Gervellejen a en em unanab, dre zimeziou gant lignez Kastelled Koad-ar-Roc'h, e Commana, Kernaoued, Kerguz e Taole hag ar Bolarded; er XV^{vet} kantver e kaved tri skour savet diwar al lignez-se o veva e Kerilly, e Henvig, e Kerulaouen, e Plougoulm hag e Kervinaouet, e Tregunc;

araok mervel, ar skour-ze a roas da Vreiz-er zoudard kalonek a zo nevez bet skrivet e vuhez gant ar c'holonel Juge.

E c'hinivelez

Olier Gervellec a dle beza bet ganet, wardro ar bloaz 1694 hag a dlee beza mab da Renan Gervellec, barner war douar ar Penhoat. Dont a eure er bed, da gredi eo, e maner ar Genkiz, e parrez ar C'hloastr, el lec'h m'edo e dad koz, Fransez Gervellec, eus Lannerzien, barner abati ar Releg, o chom, er bloaz 1693.

Ma oa e dad hag e dad koz tud a lezenn, meur a hini eus e eontred o devoa graet o zreuz, en arme, hag unan anezo, Gabriel Gervellec-Kerambarz, kabiter kompagnunez markiz Goebriand, a oa maro, e kreiz an emgann, er bloaz 1667 dirak Lill pe Dournay.

Foar Scrignac er bloaz 1695

Eur C'hervellec all, ofiser evel Gabriel a zo anavezet, dre glemmion daou baour kaez den eus ar Fouilhez en devoa bet c'hoart da gas da zervicha ar roue Loeiz XIV a vanke soudarded d'ezan dalc'h-mat da gas e vrezelioù en dro. Micher Yann Zoudard, neuze koulz ha breman ne veze ket kement-se a vall d'he c'hemerout hag ar re o devoa ar garg da zével soudarded nevez a ranke touella, en eun doare pe zoare, ar wazed yaouank o deveze c'hoant da gaout da vont ganto d'an arme; laeron-tud e oant, koulz lavarout; kemerout eur banne diwar o c'houst a oa a-walc'h evit beza tapet ganto da vont d'o heul da zervicha ar roue. Daou baotr eus ar Fouilhez, deuet da foar Scrignac, er bloaz 1695, pe wardro, a oa ken dinec'h ha tra oc'h eva peb a vanne en eun ostaleri pa weljont an Aotrou Gervellec hag eun nebeud soudarded o tapa krog enno d'o erea, evel diou anduilhenn; stlapet e voent en eur c'har bras ha kaset da Vontroulez hag eno daoust d'o lenv ha d'o c'hlemmou e voent laket etre daouarn Oriot ar Porsmeur, le-tanant rejimant ar Pikardi.

Antronoz, abred, abred, e voent laket e penn an hent

Soudard war droad eus rejimant ar Gervelleien

da vont d'ar Flandrez; unan anezo a c'hellas dont a-benn da derri e ereou ha da dec'het diouz e laeron, e Gwengamp; egile a voe dilivret e Kastell-Audren gand eun ofiser a gemeras truez outan o klevout ar pezh a oa bet graet d'ezan hag a roas urz d'ar re her rene d'hel lezel da vale rak, emezan, difennet striz eo gand ar roue, kas unan bennak da zoudard dre heg; an hini ne fell ket d'ezan mont dre gaer, n'eus nemed eun dra da ober: hel lezel er gêr.

Dindan an armou

Olier Gervellec oa an eil eus ar vugale; koll a eure abred e gerent rak er bloaz 1710, an A. Kervellec chaloni Kemper ha priol Kernitron a oa e gurator. Eur wech aet en arme e teuas, e berr amzer, da veza ofiser. Perz a gemeras e emgannoù Denain, Douai, Quesnoy ha Bouchain er bloaz 1712 ha 1713; er bloaz 1714 e oa letanant hag e teuas da veza dem-goude kabiten e rejimant soudarded Angoulême, eur garg hag a dlee beza fiziet ivez, diwezatoch, en e genvroad brudet Malo de la Tour d'Auvergne.

Bez e veze atao e kement lec'h ma veze kavet labour ennan d'e rejimant, e seziz Kehl ha Philipsbourg, er Bavier hag er Bohem; evid e drugarekaat eus al labour vat en devoa graet e voe hanvet letanant-kolonel er bloaz 1746.

« Rejimant ar « Gervelleien »

Er bloavezh warlerc'h an A. Kervellec a c'houlennas aotre da zevel eur rejimant nevez hag a vije an hanter eus e zoudarded war varc'h hag an hanter all war droad, evit stourm a-zevri ouz soudarded hanter c'houez Mari Theresa, impalaerez vras an Autrich.

Lezet e voe da ober hervez e c'hoant. Pa ziskennas ar Zoazon er Poulldu, d'an deiz kenta a viz here 1746, evit gellout kerzout ac'hano warzu an Oriant, ar c'holonel Kervellec a voe kaset da zifenn ar gêr-ze, met ar Zoazon a grogas aoun enno dillo hag Olier Gervellec n'en devoe ket amzer da ziskouez e berziou mat a vre-

Soudard war loen eus rejimant ar « Gervelleien »

zelour; en em lakat a eure, a zevri, raktal goudeze, avat, da zevl e rejimant nevez ha ne dlee beza ennan nemet Bretoned c'hoant d'ezo da vont zoudarded : 900 soudard war droad ha 300 war varc'h, rannet e 2 gompagnunez a 50 grenadour, 8 kompagnunez a 100 fuzulier, ha 6 kompagnunez a 50 hussard a oa en e rejimant.

Gwiskamant ar « Gervelleien »

D'an 28 a viz du 1746, p'en em vodas aotronez parlamant Breiz, an A. Kervellec a c'houlennas outo lavarret d'ezan liou ha stumm ar wiskamant o devoa c'hoant da rei da zoudarded rejimant ar Vretoned. Aotronez ar Parlamant a roas aotre d'ezan da wiska e zourded el liou hag er stumm a garje : mat o devoa graet rak ar wiskamant a zibabas e-unan evito a oa eus ar re gloka : o mantell war gorre a oa gwenn o tenna war ar rouz gant bevennou glas; o sae dindan a oa dem-c'hlas gant bevennou gwenn; o chelp a oa ruz, o bragez glas-glizin hag o boned du gand eur bluenn wenn; evel armou o devoa eur fuzuilh hag eur c'hleze hag ar zoudarded war loen o devoa ouspenn peb a ziou bistolenn; o banniel a oa warnan eur groaz wenn herminiget hag ar c'herniel, etre divrec'h ar groaz, a oa an hanter anezo du hag an hanter all melen-aur.

Dre gaer ha dre heg

E c'hellit kredi, ne veze ket gwall aes atao kaout tud hag o divije c'hoant da vont e rejimant ar Vretoned. Parrez Hanvec a lakeas da vont ennan eun toullad ailhoned hag he devoa ezomm d'en em zizober anezo. An dud-se, alies a-walc'h, evelato, a deue da veza zoudarded vat. Etouez an hanoioù a zo war rollou rejimant ar Vretoned, toueziet gant hanoioù gall ha diavaezidi all e kavomp hanoioù Bretoned evel re aotronez an-Tour (eus a zant Noug), Cheffontaines (eur breizad, hanvet Penfeuntenioù, hag a zo bet diskiant a-walc'h evit gallekaat e hano), Penvilher Kersauzon, Penhoat-Rousseau, Ansker, du Gage, Kerverho, Kervarzin, Lanvarzin, Guernisac (eus a Witevede), Hudo Keroman.

Bloaz diweza O. Gervellec

Er bloaz 1747, d'an nevez-amzer, ar rejimant a oa prest da vale gand armeou ar Flandrez, dindan urziou ar marchal de Saxe; soudarded Lowendal ha re Gervellec a lakeas seziz, war Berg-op-Zoorn, unan eus plasou krenfa an Europ; epad ar seziz-ze ar « Gervelleien ». (evelse eo e veze lezhanvet alies soudarded an A. Kervellec) a oa karget da virout na deuje an enebourien, a oa o redet ar vro eire Breda ha Berg-op-Zoorn, da zailha dre an a-dre war ar zoudarded a gelahe ar blasenn. Ar Vretoned o tifenn kêrig Wonde a lakeas brud da goueza war o hano, rak trec'h e voent eno da enebourien hag a oa kals niverusoc'h egeto : 52 anezo a voe lazet, 82 glazet hag, en o zouez, 2 ofiser.

En eul lizer d'ar ministr, Lowendal a ra meuleudi ar c'holonel Kervellec, « eun ofiser, emezan, eus ar re genta hag a labour mat dreist ».

Pa voe kemeret Berg-op-Zoorn d'ar 17 a viz gwengolo 1747, ar Vretoned a redas warlerc'h an enebourien o devoa gellet tec'h; bihanaet mat e oa o niver gand an tan ha gand ar c'hlenved; d'an 30 a viz here, an A. Kervellec ha tregond den a jome c'hoaz gantan war o zreid a oa en hent gand 28 pe-kanol ha 250 kar; 1.500 enebour bennak a gouezas warno; ar c'holonel a voe lazet met eus an traou a zioualle ne voe kollet nemed eur c'har.

An A. Blaisel a gemeras penn rejimant ar Vretoned warlerc'h an A. Kervellec; eun nebeud miziu goude ma voe sinet ar peoc'h e Aix-la-Chapelle. d'ar 14 a viz here 1748 e voe taolet d'an traon rejimant ar Vretoned hag an 340 den a oa ennan c'hoaz a voe laket e rejimant ar Flandrez.

Rejimant chaseourien war loen Pontivy, savet ha skoliel e Breiz ha ne jom netra ken anezan, ken nebeud, nemed e vanniel, eo tosta kar, en devoa, e nep lec'h, rejimant ar Vretoned kalonek-se a gerze, gant lorc'h, en XVIII^{vet} kantved da heul banniel herminiget ar « Gervelleien ».

G. P.

Keleier ar miz

XXI Gouel ar Bleun-Brug

Er bloaz-man e vo graet gouel bras ar Bleun-Brug e Henbont d'r 4, 5 ha 6 a viz Gwengolo.

Renet e vezo penn-da-benn gant Eskob karet ar Vretoned, an A. Trehiou.

D'ar 4 ez aimp da zaoulina war bez Y. B. Galloç'h, da enezenn Groe.

D'ar 5 ema dervez ar studiadegou.

D'ar 6 e vezo adalek 8 eur betek 10 eur hanter, — da lavaret eo betek an oferenn a vezo kanet raktal goudeze — kevererez pe gonkour ar c'han : ar muia a strolladou a vezo er c'honkour-ze eo ar gwella.

Evit kenstriva pe gonkouri eo red deski diou ganaouenn : unan eus an teir-man : *Kousket, ar Bleun-Brug, ar C'hris Roue* hag eun all a zibaboc'h hoc'h unan e diou, pe deir, pe beder mouez, evel an hini genta.

Evit kaout ar c'hanaouennou-ze skriwa d'an A. L. Le Milon, 6 rue du Maréchal Foch, Vannes, pe d'an A. Coetmeur, professeur au grand Séminaire de Vannes.

Ar c'hanaouennou all a gavoc'h e « MORCEAUX ET CHŒURS DU BLEUN-BRUG », librairie Emgleo sant'Illud, 11, ru Algésiras, Brest.

Bez e vezo ivez kevererez (pe gonkour) être kanerien ha kanerezed, bras ha bihan, hag a gano o-unan, e brezoneg. Dibaba a raint ar ganaouenn a girint.

Renerien ar strolladou kanerien a vezo red d'ezo rei da anaout d'an A. Coetmeur ar c'hanaouennou a lakint kana a-raok gouel Maria Hanter-Eost. Lavaret e vezo d'ezo neuze da bet eur hag e pelec'h e vezo ar gevererez (konkour).

Evel ma ouzoc'h ar Bleun-Brug a ro priziou, en ar c'hant, d'ar ganerien : eur gwenneg dre zen ha dre gartleo. Evelse e vezint digollet eus eul lodenn vras eus o mizou.

Ra ziredo ar Vretoned da Henbont, a vilierou, d'ar 6 a viz gwengolo a zeu, da gana gloar da Vreiz, o bro.

A-benn bloaz aman

Eus an 22 d'ar 26 a viz mezeven 1932 e vezo graet e Dublin, goueliou bras ar Zakramant : kristenien ar bed, holl a zo pedet da vont d'ar goueliou-ze ; ar Vretoned benniget ha renet gand o eskibien en em gavo gand ar re genta.

Unan hag a zalc'h

Bretoned Paris o deus graet eur gouel en enor d'an A. Markiz de l'Estourbeillon, Renner an U. R. B., eun den hag a zalc'h da labourat evit Breiz hanter kant vloaz hag ouspenn a zo, daoust ma kav bemdez war e hent, muioc'h a zrein eged a roz.

An A. de l'Estourbeillon en deus sonj da zavel, er bloaz a zeu, eur skeudenn da Nevenoe, roue Breiz, du-hont, en eun tu bennak, e bro Redon.

Ar Vretoned vat o defe c'hoant da profi a zo pedet da gas o frof, war eun, d'an A. Markiz de l'Estourbeillon, 4, Rue du Vieux Colombier, Paris, VI.

Rouan : 1431-1931

D'an 30 a viz mae diweza edo pempet kantved bloaz abaoe ma voe devet santez Jann d'Arc e Rouan; e penn ar goueliou dispar-ze edo ar c'hardinal Bourne, arc'heskob Westminster, kannad ar Pab.

Santez Jann d'Arc, emezan, a zesk d'eomp n'eus doare gwelloc'h ebet da garet hor bro eget chom heb ober gaou ouz bro hon nesa. Ra zizroio ar Zaozon d'o Bro, a lavare Jann, ha Doue r' o bennigo.

Ma karfe an holl boblou bras selaou kenteliou santez Jann d'Arc ne vefe ket gwasket kement eneo ar poblou bihan, ha ma vezont breman c'hoaz, ha ne vefe ket gwelet eur yez evel ar brezoneg, komzet gant daou vilion a dud, ha slapet, evel eur baourez, er maez eus ar skoliou. Ma n'eo ket eun druez hag eur vez gwelet eun hevelep tra c'hoaz en hon amzer!

Leor an A. Gwilhou

O deus rakprenet al leor e miz mae :

An A. Herry, person Sizun	1
An A. Badoual, mestr-skol St-Barnabé.....	1

An Tad L'Helgouac'h, Jersey.....	1
An A. hag an I. 'n Her Kervadec, St-Nouga.....	1
An A. Roux, Kure Gwitevede.....	1
An A. Moren, kelenner kloerdi bihan, Ploermel..	1
Anna-Mari Landure, Lannebeur, Plougerne.....	1
An A. Bernard, person Cast.....	1
An A. J.-F. Guennegan, Kernonenn, Sant-Nouga....	1
An A. Louis Madec, kurust person Sant-Divy.....	1
An A. Henri Larvor, Kerwad, Meilars.....	1
An D. Marsellina Cabon, Gwiseny.....	1
An A. Tanguy Creignou, Vourn, Cleder.....	1
An A. Y. Diridollou, Kloerdi bras St-Brieg.....	1
An A. Y. an Du, plas ar moc'h, Brieg.....	1
An A. Louis Floc'h, Plomeur.....	1
An A. Victor Gouriou, Sant-Thonan.....	1
An D. Mari Laurent, Rukelen, Gwipavas.....	1
An A. Marcel Le Parc, Kloerdi bras Sant-Briec....	1
An D. J. Marc'hadour, Gottorn, Cast.....	1
An D. Mari Rosec, skolach Lesneven.....	1
An D. Suzanne Simon, Poullpik, Gwitevede.....	1
	25

Leoriou rakprenet betek-hen : 709 + 25 = 734.

Rodig a dro
A ra bro!

Tam ha tamm ivez e tostaomp ouz ar mil, met evid en em gaont eno, evelato, arabad eo d'hor mignoned ehana c'hoaz da zegas d'eomp hanoiou nevez hag ec'h adlavaromp eur wach all ar pezh hon deus lavaret er miziu tremen :

Al leor nevez, kaset betek an ti ne gousto nemet 10 lur. Arabad d'ar rakprenerien her gortoz c'hoaz, rak ne vezo kaset ar skridou anezan d'ar voulerez nemet pa vezo 800 prener.

Degas an hano hag an adres, heb an ac'hant, kenta ma vezo gellet, d'an A. Perrot, Renner Feiz ha Breiz, Scrignac (Finistère).

DIVINADENNOU

DIVINADENNOU MIZ MEZEVEN

- I. — E pelec'h eo bet skoet,
Kenta ibil bet skoet er bed?
20 p. ar r. *Degaset gant A. Madec, Scrignac.*
- II. — Pere eo ar peder gêr eus Frans hag a zo eun e
en o c'hreiz

B	C	x
	x	x x
D	x	E x x
	x	x x
F	x	x

20 p. ar r. . . *Degaset gant J. M. an Duc, Taole.*

- III. — Piou a zo c'hoar gaer da c'hoar va zad ?
20 p. ar r. — *Degaset gant V. Gouriou, St-Thonan.*
- IV. — Uhel pignet ha fall wisket
Hag a lak an dud da redet ?
20 p. ar r. *Degaset gant A. Madec, Scrignac.*

- V. — Ritous dritous,
Soun beg e vilous ?
20 p. ar re. — *Degaset gand Olier Pele, Toull-al-Louarn, Lannilis.*

Gounideien kenstrivadeg divinadennoù tri miz kenta ar bloaz e lec'h kas leoriou d'ezo hag o deus bet c'hoaz, marteze, e lakimp o hano war roll rakprenerien leor oberou an A. Gwilhou hag, en hent-se da vihana, e vezint sur da gaout eul leor nevez a vezo kaset d'ezo evit benoz Doue, raktal ma teuio eus ar voutere.

Gounideien divinadennoù miz mae, miz mezeven ha miz gouere a vezo graet kement all d'ezo ivez nemet gounezet o defe c'hoaz al leor-ze gant divinadennoù tri miz kenta ar bloaz.

Goulennit e ti ar marc'hadour
ar Zoavon
e galleg « Le Plus Chic »
Hennez eo ar gwella

LE BON VIN
de l'EST
le vin des connaisseurs !

A Plougastel, les Fraises ; à St-Pol, les Choux-Fleurs
dans l'EST la bière **ESTA**
(bière d'origine de l'EST)

Becs fins, demandez **UN BOCK ESTA**
Oui mais... la LIMONADE SPECK est la meilleure !

L'EVERITE couverture idéale (maisons, hangars, etc.).
S'adresser Etabl. Speck, 46, rue J.-Jaurès, Brest.

Ar Fourrures LEON

(ar brudeta e Breiz)

n'eus nemeto hag a ro paramantchou e
FOURRURES GWIRION
evit ar merc'hed hag a zoug gwiskamant ar vro
Eun dibab bras a vantilli

Pelleteries pour confections et garnitures

Agneau, astrakan, chacal, chèvre toutes teintes, civette de chine, gazelle, kid, lapin d'Australie, lapin de Chine, lapin du pays, toutes teintes, lièvre, loup, mongche, mouton, murmel, opossums d'Amérique, petit gris, renards du pays et beaux renards fantaisie, skungs, taupe, wallabys, veau, poulain, vison du Canada, fourrages divers, queues de petit gris.

Maison LEON 37, rue Louis Pasteur
BREST

Ti koz L'OLLIEROU

L'HOSTIS & JORDE

SUCESSEURS

18, 27, rue Louis-Pasteur, Brest

Pa ho pezo eun dra bennak da brena, dalc'hit sonj eo en hon ti e kavoc'h ato ar muia da joaz hag an dessiniou nevesa e mouchoerou ha tavancherou brodet.

Seiz, mezer, ha danvez a bep seurt.

Djoc'h ar galite an ti-man a werz gwelloc'h-marc'had eget neus forz pehini all.

Eun eskompt a ugent real dre gant a vez roet e marc'hadourez ha dek dre dant d'ar familhou niverus diwar ziskouez o c'hartenn.

AU TIGRE ROYAL

FOURRURES & PELLETERIES

37, rue de Siam, BREST

Grand choix de Fourrures
de toutes provenances

-- Transformations --

--- Réparations ---

PRIX MODÉRÉS

Prena a reer es-kriz, krec'hin lern, kaerelled-vras, lapined; gozed, pudasked, hag all..., ha paet e vezont prizior mat.

CHAMBRES A COUCHER MODERNES ET BRETONNES
SOMMIERS — MATELAS — : — SALLES A MANGER

F. MARTIN Père et Fils

Sculpteurs-Ebénistes, travaillant eux-mêmes à l'atelier.
7, rue de la Mairie, Brest (près la gare).

Ar pezh ne vezo ket kavet ganeoc'h dioustu er stal a vezo great d'eoc'h diouz ho toare.

Klenved ar c'henou hag an dent

SUCESSEUR DE

A. LAPIQUONNE L. JÉZÉQUEL

Tenner dent

Loret gant skol-vedesinerez Paris

A denn an dent hep poan hag a laka dent nevez, war aour ha war gaoutchouk, hervez ar skoueriou diveza.
Gwarantisa a ra e labour.

RESEO A RA :

Bep Lun, e LESNEVEN, Hôtel Le Roux, ha bep Sadorn e BRASPARTS hag er FAOU. — Ar c'habinet a gonsultationou a zo digor e Brest, 4, passage St-Martin, aboue 9 eur betek krestez, ha da 2 eur betek 6 eur. Tél. 0-16

LES COSTUMES BRETONS MODERNES

fillets, pullovers, vestes, ensembles pour garçonnets, dames, fillettes
TRICOTÉS EN LAINE DE BRETAGNE brodés soie (motifs celtiques)

Créés et déposés par la Maison

CHAULEAU, DE VITRÉ

SONT EN VENTE A :

QUIMPER, chez LE BOZEC, 10, Avenue de la Gare * BERNES, "TI BREIZ", 4, rue Hoche

S'ADRESSER AUSSI A :

CHATEAULIN, café RIQU, 13, Grand'ruo, le premier jeudi du mois. * PONT-CROIX, restaurant EOUFON, le troisième jeudi du mois.

Dépôtaires demandés en chaque ville — GROS : CHOLEAU, VITRÉ (L. et V.)

Feiz ha Breiz a zo pevar real ar pez

BREST, MOULEREZ AR SKRIDOU MAT. 4, STRAED AR C'HASTELL

Ar Merour : F. GEORGELIN.